

Tradicionalni način odijevanja aboridžina kao inspiracija za projektiranje kolekcije odjeće

---

Rupcich, Paula Milana

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Textile Technology / Sveučilište u Zagrebu, Tekstilno-tehnološki fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:201:657065>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-05**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Textile Technology University of Zagreb - Digital Repository](#)

Sveučilište u gradu Zagrebu
Tekstilno-tehnološki fakultet

Završni rad

Tradicionalni način odijevanja aboridžina kao
inspiracija za projektiranje kolekcije odjeće

Ime autora: Paula Milana Rupcich

Zagreb, 10 mjesec 2024.

Sveučilište u gradu Zagrebu

Tekstilno-tehnološki fakultet

Zavod za dizajn tekstila i odjeće

Završni rad

Tradicionalni način odijevanja aboridžina kao inspiracija za projektiranje kolekcije odjeće

Autor: Paula Milana Rupcich, 0117232837

Mentor: izv. prof. dr. sc. Irena Šabarić Škugor

Zagreb, 10 mjesec 2024.

1. TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA

Zavod za dizajn tekstila i odjeće

Broj stranica: 40

Broj slika: 41

Broj literaturnih izvora: 39

Broj likovnih ostvarenja: 12

Članovi povjerenstva:

1. Doc.dr.sc. Snježana Brnada, predsjednica
2. Izv.prof.dr.sc. Irena Šabarić, članica
3. Doc.art. Josipa Štefanec, članica
4. Prof.dr.sc. Katarina Nina Simončić, zamjenik članice

IZJAVA O AUTORSTVU Završnog RADA

Ovim potvrđujem da sam osobno napisao Završni rad pod naslovom:

---

i da sam njegov autor

Svi dijelovi rada, podaci ili ideje koje su u radu citirane ili se temelje na drugim izvorima (mrežni izvori, udžbenici, knjige, znanstveni, stručni članci i sl.) u radu su jasno označeni kao takvi te su navedeni u popisu literature.

(ime i prezime studenta)

(potpis)

Zagreb, mjesec, 2024.

SAŽETAK

U ovom završnom radu fokusirat ćemo se na visoku modu inspiriranu tradicijom, načinom odijevanja i povijesti australskih Aboridžina, te njihov utjecaj na suvremeno odjevanje. Cilj je prikazati najbitnije elemente njihove kulture i način na koji se uklapaju u suvremenu modu. Elementi poput boja, simbola, nakita, dizajna tekstila, tradicijskih rituala... Rad će se usmjeriti na povijesne značajke njihove kulture i njihova uloga, razlike između muškog i ženskog odijevanja i njihova moderna interpretacija od strane poznatih dizajnera u njihovim kolekcijama. Do potrebnih informacija dolazimo pomoću istraživanja i analize primarnih i sekundarnih izvora.

Ključne riječi: Aboridžini, etno, povijest, kultura

SADRŽAJ

1. TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA	II
2. UVOD.....	1
3. RAZRADA TEME	2
3.1. Povijest Aboridžina i njihovog odijevanja.....	2
3.1.1. Opća Povijest	2
3.1.2. Povijest Mode	3
3.2. Muško i Žensko odjevanje	4
3.2.1. Muško odjevanje.....	4
3.2.2. Žensko odjevanje	6
3.3. Način izrade odjeće.....	6
3.4. Izrada ogrtača.....	7
3.5. Izrada nakita.....	8
3.6. Utjecaj kulture na modu.....	8
3.7. Najpoznatiji dizajneri inspirirani aboridžinskom kulturom i njihove kreacije	10
3.7.1. Grace Lillian Lee	10
3.7.2. Julie Shaw	11
3.7.3. Lyn-Al Young.....	11
3.7.4. Kirrikin (modni brend).....	13
4. METODIKA RADA I EKSPERIMENTALNI DIO	14
4.1. Materijal.....	14
4.2. Projektiranje uzorka.....	14
4.3. Priprema osnove.....	16
4.4. Provođenje osnove kroz listove i brdo.....	16
4.5. Priprema potke	17
4.6. Provjera	17
4.7. Izrada uzorka.....	17
4.8. Bojanje Takstila	18
5. Rezultati rada.....	19
5.1. Rezultatati tkanja.....	19
5.2. Kolekcija "Lore of Dreams".....	19

6. ZAKLJUČAK.....	30
7. Literatura	31
8. POPIS SLIKA.....	35

2. UVOD

Kao jedna od najstarijih kultura svijeta povijest australskih Aboridžina proteže se preko 65,000 godina. [1] Njihove tradicije i način života duboko su povezane s prirodom i duhovnošću te se protežu kroz sve segmente njihove kulture, uključujući i odjeću. Uz svoju funkciju, njihova odjeća je bogata simbolikom, te čak i sitni detalji imaju ključnu ulogu u kulturnom izražavanju. Poput ukrasa i oslikavanja tijela, za koje su razvili posebne forme, predstavljaju temelj pomoću kojeg prepoznamo njihovu pripadnost. Njihova kultura je estetski specifična, te je lako razlikujem

Slika 1. Aboridžani [1]

U visokoj modi dizajneri često nalaze inspiraciju u povijesnim civilizacijama, a u ovoj se nalazi mnogo. Aboridžanska kultura puna je povijesti, motiva, simbola i zemljanih boja koje dizajneri interpretiraju u svoje kolekcije na moderniji način. Kao rezultat moda može otvoriti važna pitanja i poruke koje se mogu primijeniti i na druge teme poput autentičnosti, zajednice i kulturne aproprijacije. U ovom radu proučavamo povijest australske etno kulture i te njen utjecaj na sadašnjicu i modni svijet. [2]

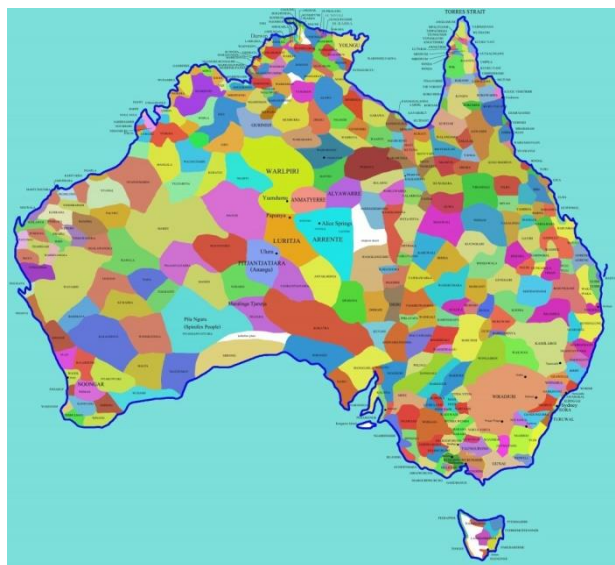
3. RAZRADA TEME

3.1. Povijest Aboridžina i njihovog odijevanja

3.1.1. Opća Povijest

Autohtoni stanovnici Australije poznati su po jednoj od najstarijih neprekinutih kultura na svijetu. U istraživanjima možemo naći da stručnjaci procjenjuju njihovo naseljenje australskog kontinenta čak prije više od 65,000 godina. Čineći ih jednom od najstarijih i dugoročnijih civilizacija. Kroz čitavu povijest Aboridžanski način života bio je korijenski povezan s prirodom i njihovim okolišem. Kulturu su prenosili usmeno sa jedne osobe na drugu, te putem umjetnosti, tradicije i vjere. [1]

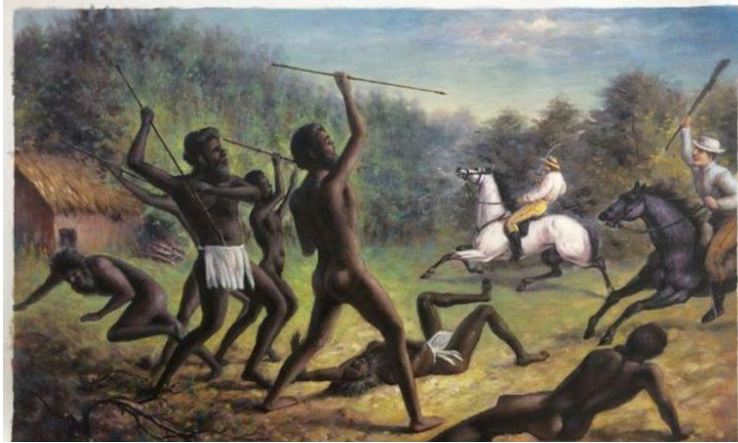
Svaka zasebna zajednica ima svoje specifično vjerovanje i priče o postanku te, iako različite, povezuju se s temeljnom značajkom "Dreamtime" (Vrijeme snova). [3] Kroz njihove priče možemo shvatiti njihova duhovna uvjerenja, a to je da smatraju svoje pretke zaslužnima za stvaranje zemlje, ljudi i prirode te da su dokaze o svojem postojanju ostavili u obliku svetih mjesta. Svoju duhovnost izražavali su kroz priče, glazbu, ples, umjetnost i odijevanje.

Slika 2. karta Australije i predstavljajući aboridžanska plemena i njihov položaj [30]

U 18. stoljeću, prije kolonizacije Australije, Aboridžini su živjeli u raznim plemenskim zajednicama s različitim jezicima, običajima i stilovima života prilagođenim uvjetima okoliša. Kolonizacija je za njih imala razorne posljedice poput bolesti, nasilja, asimilacije, i prisilno napuštanje domova što je dovelo do smanjenje broja autohtonih stanovnika. Mnogi aspekti njihove kulture bili su uništeni u procesu, te se i dan danas Aboridžini još uvijek bore za očuvanje ostataka svoje kulture, prava jezika... [4] U 20. stoljeću, Aboridžanska zajednicaje je

aktivno počela obnavljati svoju tradiciju i običaje, te je 13. veljače 2008. premijer Australije izdao javnu ispriku izgubljenim generacijama (za izgubljenu djecu i njihove obitelji). [5] Danas u Australiji živi oko 700,000 starosjedilačkog podrijetla, te čine samo 3% opće populacije Australije. [6]

Slika 3. Bitka kod Parramatte. [35]

Na slici 3 prikazana je bitka kod Parramatte, kada je u ožujku 1797. Pemulwuy je predvodio 100 aboridžinskih ratnika, u napadu na farmu u Toongabbieju.

3.1.2. Povijest Mode

Geografski uvjeti i pripadnost plemena imala je najveći učinak na razlike u odjevanju u pojedinim regijama Australije. Njihovo odjevanje bilo je stopljeno s prirodom, što znači da nisu slijedili koncept slojevite i ukrašene odjeće poput stanovnika u zapadnim kulturama. Aboridžinski stil bio je minimalistički te se više oslanjao na slikanje tijela [7] i ukrašavanje prirodnim metalima pronađenim u prirodi.

Odjeću su proizvodili od materijla dostupnim u njihovoj okolini poput: biljnih vlakana, životinjske kože, grančica i kore od drveća. U uvjetima kada su prevladavale velike vrućine diljem Australije, nosili su malo do ništa odjeće. Dovoljno kako bi zaštitili tijelo. Dok u hladnijim područjima poput Tasmanije, odijevali su se u ogrtače načinjene od klokanove ili oposumove kože te se tako štitili od hladnoće. Ogrtači su se nosili oko ramena i zavežu oko struka s kožnim remenom. [8] Često se dodavala i dekoracija ukrašena tradicionalnim uzorcima Aboridžana, motivima životinja i biljaka. Već bitno istaknuto oslikavanje tijela postizali su pigmentima nađenim u prirodi, poput okera, bijele gline i pepela. Pomoću boja i motiva kojima su oslikavali svoja tijela, izražavali su svoj odnos sa zemljom i duhovnim bićima. Ta tradicija nije imala samo estetsku vrijednost nego i spiritualnu simboliku. Bilo je često korišteno u

ceremonijama i vjerskim obredima, plesovima i proslavama. Boje koje su se najčešće koristile bile su bijela, crna, crvena i žuta. Svaka je imala svoje posebno značenje. Bijela boja

Slika 4. Krupni plan dizajna urezanih u suvoremeni ogrtač od kože oposuma [36]

simbolizirala je svjetlost i duhovnost. Crna boja predstavljala je smrt i ponovo rođenje (životni ciklus) Crvena boja bila je simbol krvi i ljudske žrtve, a žuta boja predstavljala je sunce i svjetlost. [9]

Kod ženskog odijevanja primijećena je nošnja nakita poput ogrlica, narukvica i ostalih ukrasa. Također su materijali bili prikupljeni iz prirode. Poput: kosti, školjki, perja, grančica... Uz duhovnu simboliku nakit je određivao i status u zajednici te ženinu ulogu u društvu. [10]

U suvremenom svijetu aboridžanska moda doživljava procvat zbog porasti svijesti o autohtonim kulturama. Pomoću reinterpretacije tradicionalnih motiva na moderan način i suradnje zapadnjačkih dizajnera upoznajemo moderan svijet (ili ti sadašnjost) sa prošlošću, te potičemo očuvanje kulture i identiteta Aboridžina.

Pustinjska haljina prikazana na slici 6 (1982.) Utopijski svileni pončo s remenom preko nabrane suknje i porubljen grahom. Kimono kaput s uzorkom grmlja nosi se preko haljine. Nakit od aboridžinskih školjka, graha i ogrlice od opala. (Jackson, 1987: 106) Fotografija: Fran Moore.

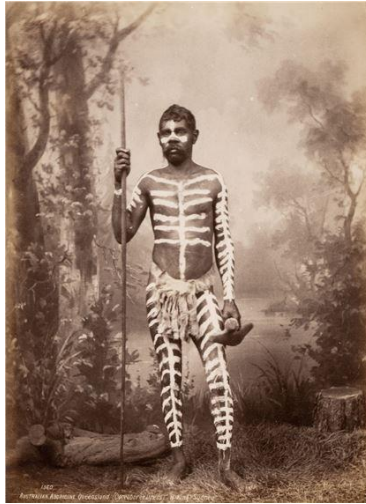
Slika 5. Pustinjska haljina (1982.) [29]

3.2. Muško i Žensko odjevanje

3.2.1. Muško odjevanje

Odjevanje muškaraca bilo je svedeno na minimalizam u potpunosti prilagođen prirodnim elementima njihovog okoliša i nomadskom načinu života. Koristili su prekrivače izrađene od

životinjske kože ili biljnih vlakana. U ceremonijalnom odjevanju dodavali su slikanje tijela, a za vrijeme obreda ukrašavali su se i slikali specifične simbolime kako bi pokazali svoju pripadnost i status u plemenu. [11]

Slika 8. Australski Aboridžin u tradicionalnoj nošnji, oko 1880. [27]

3.2.2. Žensko odjevanje

Žene su se odijevale poprilično slično kao i muškarci, jednostavno i u skladu s uvjetima okoline. Koristile su se istim materijalima i bojama za tijelo te se na taj način vidio njihov ravnopravni odnos u društvu. Oslikavanje tijela bilo je posebno važno za žene u ceremonijalnim prilikama poput obreda plodnosti, inicijacija itd. [11] Svaki uzorak je imao svoje posebno značenje i povezanost s "Dreamtime". Žene su na taj način prenosile kulturu, priče i znanje kroz generacije.

Slika 9. 'Yarruun Parpur Tarneen' poglavica plemena Moopoor', oko 1881. Državna knjižnica Viktorije [28]

Također su bile zaslužne za izradu ukrasa i predmeta korištenih u ceremonijama i na taj način imale slobodu izraziti svoju kreativnost. Izrađivale su nakit koji je ponajprije imao duhovnu svrhu, a tek onda estetsku. Također je služio kao indikator njezinog statusa u društvu te je li udata.

3.3. Način izrade odjeće

Aboridžini su izrađivali odjeću od prirodnih materijala koji su bili dostupni u njihovom okruženju. Najčešći materijali za izradu odjeće su bili životinjska koža, kora drveta, biljna vlakna i vunene niti.

Za izradu odjeće od životinjske kože, aboridžini su prvo ubili životinju, a zatim uklonili kožu. Koža se potom obrađivala čišćenjem i izravnavanjem. Ovisno o namjeni, koža se reže i oblikuje u određenu veličinu i oblik za odjeću.

Za izradu odjeće od kore drveta odabrali bi određenu vrstu drveta, a zatim bi otkinuli koru i natopili ih kako bi se one mogle dalje obrađivati i oblikovati za izradu odjeće. [12]

Za izravnavanje niti od vune koristili su posebne alate od kostiju ili školjki kako bi prethodno obrađena vuna postala osjetno mekša i pogodnija za tkanje.

Nakon pripreme materijala za izradu odjeće, aboridžini bi ručno tkali i pleli nitima ili kožom stvarajući odjevne predmete poput ogrtača, haljina, sandala, torbi, ogrlica i narukvica. [12]

Danas se Aboridžini sve više oslanjaju na moderne materijale i odjeću, no tradicionalni način izrade odjeće zadržava se u kulturnim običajima i ritualima.

Slika 10. Reprodukcija ogrtača od kože oposuma sakupljenog 1853. iz Maiden's Punta (Echuca), Victoria, izradili Yorta Yorta, Mutti Mutti i Boon Wurrung, Lee Darroch, Yorta Yorta i Dr. Treaahna Hamm, 2005. Nacionalni muzej Australije [24]

3.4.Izrada ogrtača

U izradi ogrtača sudjelovali su žene i muškarci. Najčešće koristeći kože klakana ili oposuma. Kože bi bile očišćene i izvučene da se osuše prije nego bi se u njih, na kožastu stranu, utrljavala životinjska mast kako bi omekšale.

Za šivanje su koristili igle napravljene od tvrdog drveta ili životinjske kosti, dok su za konac koristili tetive kolkanovog repa. Šavovi su bili mali i precizni, a pomoću noža su urezvali uzorke na površini kože. Nakon dugotrajnog procesa, kože oposuma su se bojale oker bojom. [12]

Kako bi učvrstili ogrtač oko vrata koristili su iglu napravljenu od kosti ili drveta. [12]

Slika 11. Krupni plan ogrtača Hunter Valley [12]

3.5. Izrada nakita

Aboridžinski nakit ima bogatu i dugu tradiciju te se izrađuje od različitih prirodnih materijala, ovisno o regiji i kulturi autohtonog naroda. Tradicionalno se aboridžinski nakit izrađuje od materijala kao što su školjke, kamenje, sjemenke, koža i perje. Njegova svrha je bila obilježavanje statusa, rituala i ukrasa. [10]

Postupak izrade aboridžinskog nakita uključuje prikupljanje i pripremu prirodnih materijala, kao što je očišćenje ili bojanje sjemenki i perja. Tada se prirodni materijali oblikuju u različite oblike i formiraju u lance, narukvice, naušnice i druge ukrase.

Izrada ogrlica je jedna od najvećih tradicija povezana uz Aboridžine, te najveću povezanost ima s otocima Furneaux, kraj sjeveroistočne obale Tasmanije. Ovo je jedna od rijetkih tradicija koja je i danas očuvana. [13]

Slika 12. Ogrlica: Aunty Dulcie Greeno [13]

3.6. Utjecaj kulture na modu

Bogata baština i kultura imaju najveći utjecaj na modu koja je prepoznatljiva najviše po svojim prirodnim zemljanim bojama i uzorcima na tkanini. Dizajneri diljem svijeta inspiriraju se estetikom njihove odjeće i inkorporiraju ju u svoje kolekcije.

Nažalost zbog slabog razumijevanja srži njihove kulture dolazi do kulturne apropijacije, gdje umjetnici bez dubljeg razumjevanja prisvajaju aboridžansku kulturu za komercijalnu eksploataciju. Njihovi simboli, slike te i sama odjeća, često su korišteni u modnim kolekcijama bez suradnje ili prave spoznaje autohtonih utjecaja i izvornih simbola. Isto tako možemo naći i pozitivne primjere gdje su dizajneri uspostavili dugoročne suradnje sa lokalnim zajednicama i promovirali njihovu kulturu u skladu sa etikom. [2]

Slika 13. Vogueov prvi autohtoni model naslovnice, Elaine George otvorio je put novoj eri. [37]

Kolektiv aboridžanskih umjetnika je jedan od najvećih utjecaja njihove kulture na modu. Bolje poznat pod imenom "Ikuntji Artists", kolektiv surađuje sa međunatodnim modnim kućama podižući njihov utjecaj na globalnu razinu. [14]

Slika 14. Ikuntji Artists [33]

3.7. Najpoznatiji dizajneri inspirirani aboridžinskom kulturom i njihove kreacije

3.7.1. Grace Lillian Lee

Suvremena dizajnerica prepoznatljiva kao jedna od najistaknutijih u korištenju elemenata aboridžanskih motiva. Suraduje sa raznim umjetnicima te na taj način promovira svoje kulturno nasljeđe. Poznata je i kao članica Torres Strait Island. Njezini radovi su prepoznatljivi prema ručnom radu koji često koristi u izradi ukrasa, pletiva i tradicionalnih motiva te prema načinu na koji kombinira moderni dizajn s tradicionalnim tehnikama. Jedna od njenih poznatijih kolekcija naziva se "The Dream Weaver Collection". [15]

Izražava kulturni identitet kroz odjeću, te nije samo kreator već pomaže i mladim autohtonim dizajnerima kroz edukacije, projekte i radionice. [16] Njezina djela ozlagana su na mnogim međunarodnim revijama i događanjima, šireći globalnu svijest o autohtonoj kulturi Aboridžana.

Slika 15. 2021. Grace Lillian Lee [32]

3.7.2. Julie Shaw

Julie dolazi iz zajednice Yuwaalaraay, te je osnovala brend pod imenom Maara Collective. Potiče ostale umjetnike kroz svoje rad sa tradicionalnim tehnikama. [17] Suraduje sa lokalnim autohtonim zajednicama, pomažući da svaki umjetnik zadrži svoja autorska prava. Njezina inspiracija dolazi iz prirode, zemlje i originalne aboridžanske kulture. Koristi ručno oslikavanje tekstila u prirodnim bojama sa inspiracijom na aboridžansku umjetnost. [18]

*Slika 16. Julie Shaw, Maara Collective 10.
Kolovoz 2020. [26]*

3.7.3. Lyn-Al Young

Dizajnerica Aboridžanskog podrijetla, prepoznatljiva po korištenju tradicionalnih tehnika i motiva aboridžanske kulture. Često inspirirana motivima povezanim s "Dreamtime" pokušava povezati svoje radove s duhovnom tradicijom. Pomoću ručnog slikanja nježnih tkanina, koje je često koristila (poput svile) [19] pokušava interpretirati priče o vjerovanjima, pričama i precima, te ja baš zbog toga prepoznatljiva u svijetu.

Slika 18. Tekstil bojan sa inspiracijom na Aboridžansku kulturu [19]

Slika 17. Lyn-Al in partnership [19]

3.7.4. Kirrikin (modni brend)

Modni brend pokrenut od strane dizajnerice Amande Helay [20]. Uočljiv zbog svoje predanosti suranji s aboridžanskim umjetnicima kako bi očuvali tradiciju i autohtone motive u suvremenom svijetu. Koriste se digitalnim tiskom kako bi postigli željene tkanine sa izraženim motivima na prirodnu okolinu (zemlja, voda, životinje i spiritualna bića/simboli).

Promovira se etički pristup modnoj industriji te se ne umanjuje financijski doprinos umjetnika. Na taj način se pomaže održati tradicija. Radovi izrađeni od luksuznih materijala i modnih dodataka, predstavljani su na globalno poznatim revijama i projektima.

Slika 21. Model nosi Kirrikin tijekom Melbourne Fashion Festivala. Autor fotografije: Tamati Smith [25]

Slika 22. Model nosi Kirrikin tijekom Melbourne Fashion Festivala. Autor fotografije: Tamati Smith [25]

4. METODIKA RADA I EKSPERIMENTALNI DIO

U ovaj rad, uz kolekciju odjeće prikazanu crtežom, ukomponiran je i praktičan rad izrade tkanine ručnim tkanjem na tkalačkom stanu. Inspirirana temom, izradila sam 2 primjerka tkanine koristeći pređu, od kojih je osnova bila u crnoj boji, dok su se boje potke izmjenjivale kako bi se postigao željeni uzorak.

4.1. Materijal

Za izradu tkanine korištena je jednobojna, crna osnova koja je već bila pripremljena te uvedena u listove i brdo prema uzornici na slici 19. Finoća niti za osnovu je 64 tex. Uzorkovanje tkanine postignuto je vezom (povratni keper) te izmjenom boja u potki: crna, smeđa, bež i zelena. Prilikom odabira pređe za potku vodilo se računa da sve pređe budu podjednake finoće kako ne bi došlo do lokalnih deformacija romboidnih motiva. Pređe zapotku su trostuke končane i finoće 100 tex.

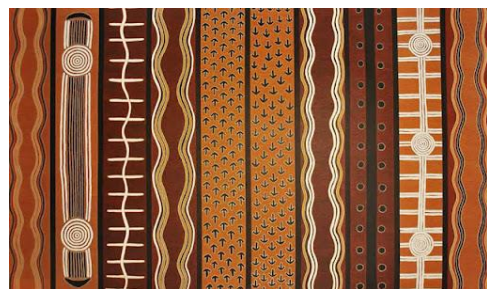
4.2. Projektiranje uzorka

Kako bi dobili željeni uzorak moramo razmotriti broj osnovinih i potkinih niti koje svojim isprepletanjem kroz zadani vez tvore željeni uzorak. Za planiranje uzorka i njegov dizajn koristila sam. Na priloženim slikama (slika 19 i 20) može se vidjeti uzornica za oba primjerka. Iz kompletne uzornice razvidne su i karakteristike i postavke tkalačkog stana, odnosno tkalački stan ima četiri lista, uvod u listove je povratni keper, uvod u brdo je po dvije niti u jednu uzubinu pri čemu je bitno napomenuti da je finoća brda 50 uzubina na 10 cm brda. Također, na uzornici je vidljiv raport boja po potki te da je osnova jednobojna, crna. se softverom (Db Weave) [21] koji je dizajniran kako bi olakšao upravo taj proces.

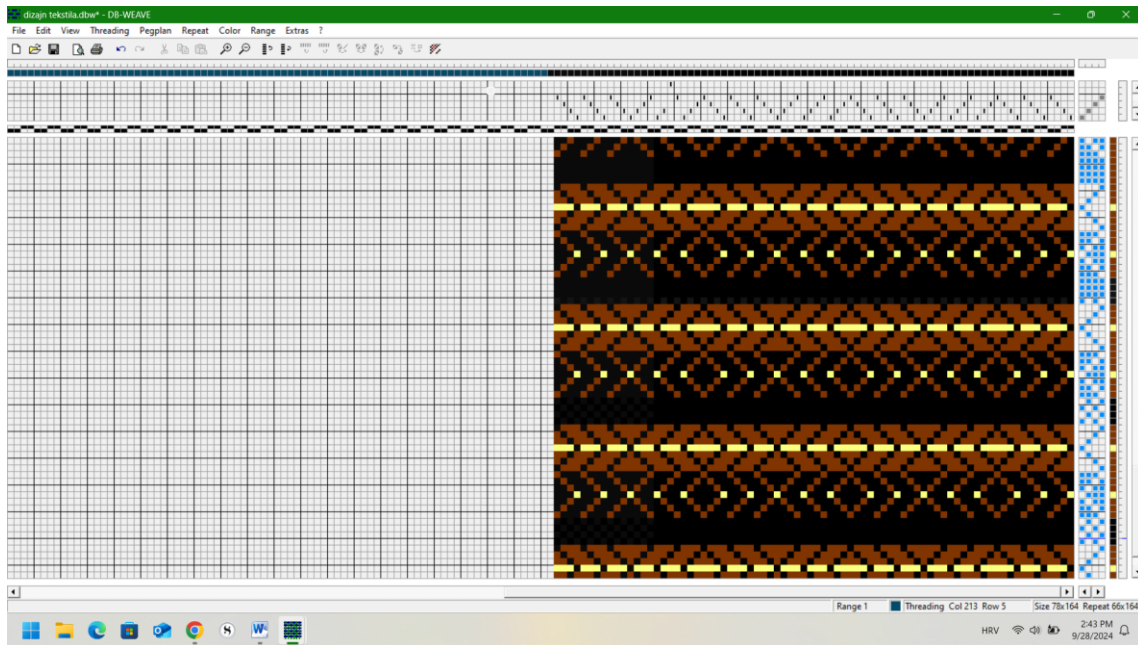
Inspiracija za uzorke:

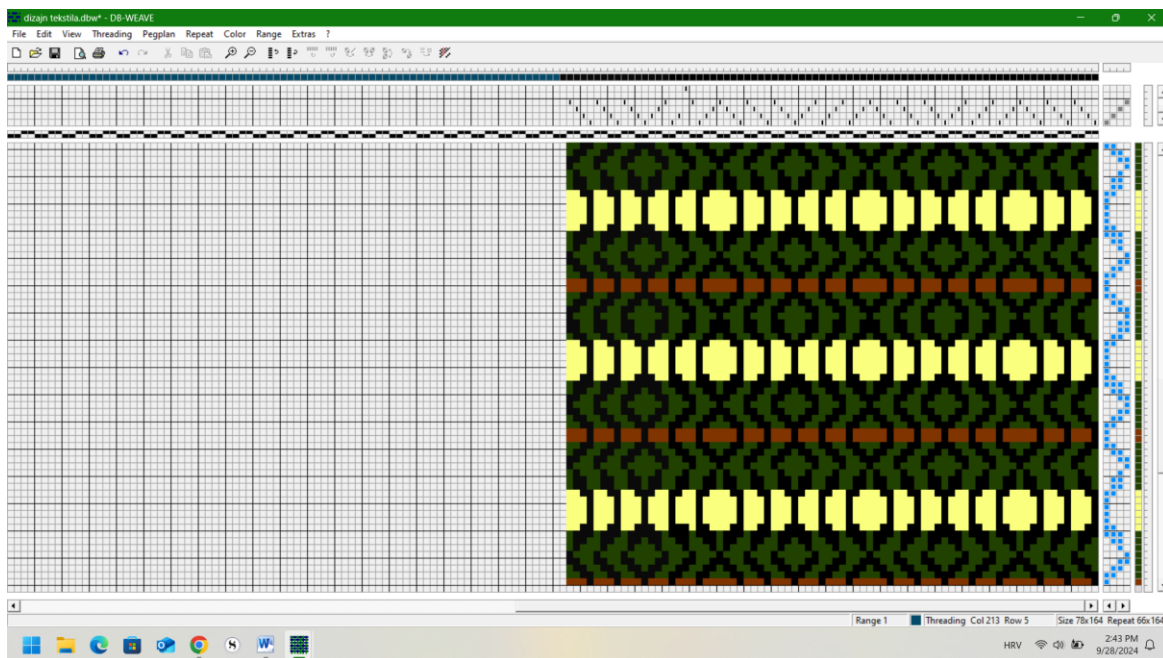
Slika 24. Inspiracija za uzorak [39]

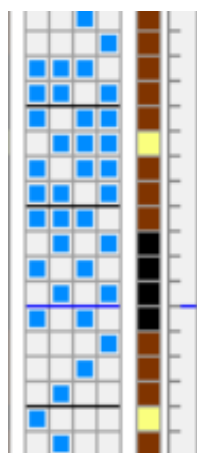
Slika 23. Inspiracija za uzorak [38]

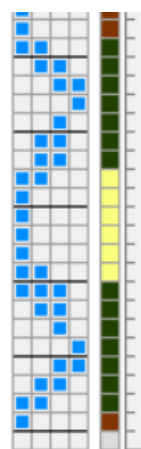
Slika 25. Kompletna uzornica za prvi uzorak

Slika 26. Kompletna uzornica za drugi uzorak

Slika 28.
Redosljed
gaženja i raport
boja potki

Slika 27.
Redosljed
gaženja i raport
boja potki
drugog uzorka

4.3.Priprema osnove

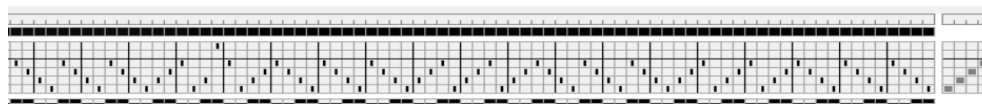
Namatanje osnove - Pređa se reže na određene dužine i namata na valjak osnove. Ovaj korak zahtijeva točnost kako bi se osiguralo da sve niti imaju istu napetost.

Namatanje niti na osnovin valjak. Niti se s križnih namotaka snuju te premataju na osnovin valjak smješten na stražnjem dijelu tkalačkog stana. Niti su postavljene paralelno kako bi se izbjeglo preklapanje i zamršavanje.

4.4.Provođenje osnove kroz listove i brdo

Listovi su dijelovi tkalačkog stana koji kontroliraju vertikalno kretanje niti osnove. Oni su pričvršćeni za podnoške koje te omogućuju podizanje i spuštanje niti kako bi se stvorio otvor za potku, odnosno zijev. [22]

Brdo se sastoji se od niza uskih proreza kroz koje prolaze niti. Ono osigurava da su niti osnove međusobno podjednako udaljene i pritkiva svaku novounešenu potku uz ostatak tkanine. Također regulira i gustoću tkanja. [23]

Slika 31. Završeni sampler sa povezanim rubovima Slika 32. Uvod u listove i brdo

4.5. Priprema potke

Potka (horizontalne niti koje se umeću u između niti osnove) namata se na čunak koji je svojim oblikom prilagođen za lak prolaz kroz zijeve. Može biti višebojna i izmjenjivati se prema želji.

4.6. Provjera

Prije tkanja željenog uzorka potrebno je napraviti probno tkanje kako bi se provjerila napetost i gustoća tkanine te provjerile dimenzije motiva, u ovom slučaju romboidnih motiva. Ako je sve zadovoljavajuće, može se započeti s punim tkanjem željenog uzorka.

4.7. Izrada uzorka

Na sljedećim slikama može se vidjeti proces tkanja uzorka.

Slika 33. Izrada uzorka na tkalačkom stanu

Slika 34. Završeni sampler sa povezanim rubovima

4.8.Bojanje Takstila

Koristeći boje za tekstil (crvenu i smeđu) kistom sam obojala dijelove koji su bili pedviđeni za točkice.

Slika 35. Bojanje prvog uzorka

Slika 36. Bojanje drugog uzorka

5. Rezultati rada

5.1. Rezultati tkanja

U rezultatu dobivamo sampler sa dva uzorka. Kao posljedica kombiniranja platno veza koji se dodavao u prvom uzorku, dobivena je tekstura na tkanini. Na tim mjestima je skupljenija i daje valoviti efekt. Dok na drugom uzorku imamo drugačiju posljedicu, a to je podvlačenje linija potke jedne pod drugu zbog flotirajućih linija. To se moglo izbjeći modifikacijom jedinice veza na način da se između flotirajućih potki uvede po jedna tanka, diskretna potkina nit u platno vezu čija bi funkcija bila razdvajanje podvučenih potki.

Slika 37. Prikaz valovitog efekta

Slika 38. Konačni rezultat

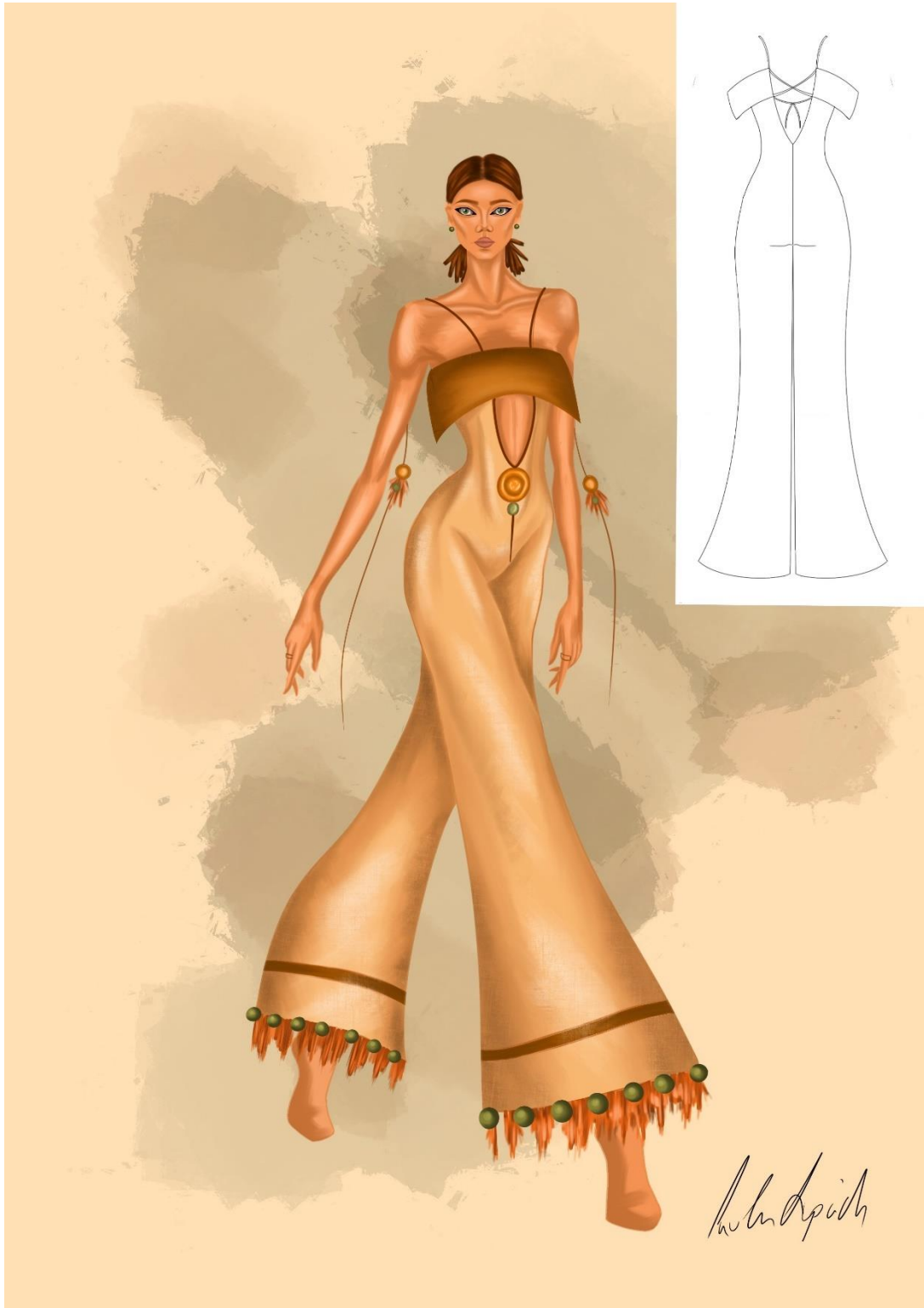
5.2. Kolekcija "Lore of Dreams"

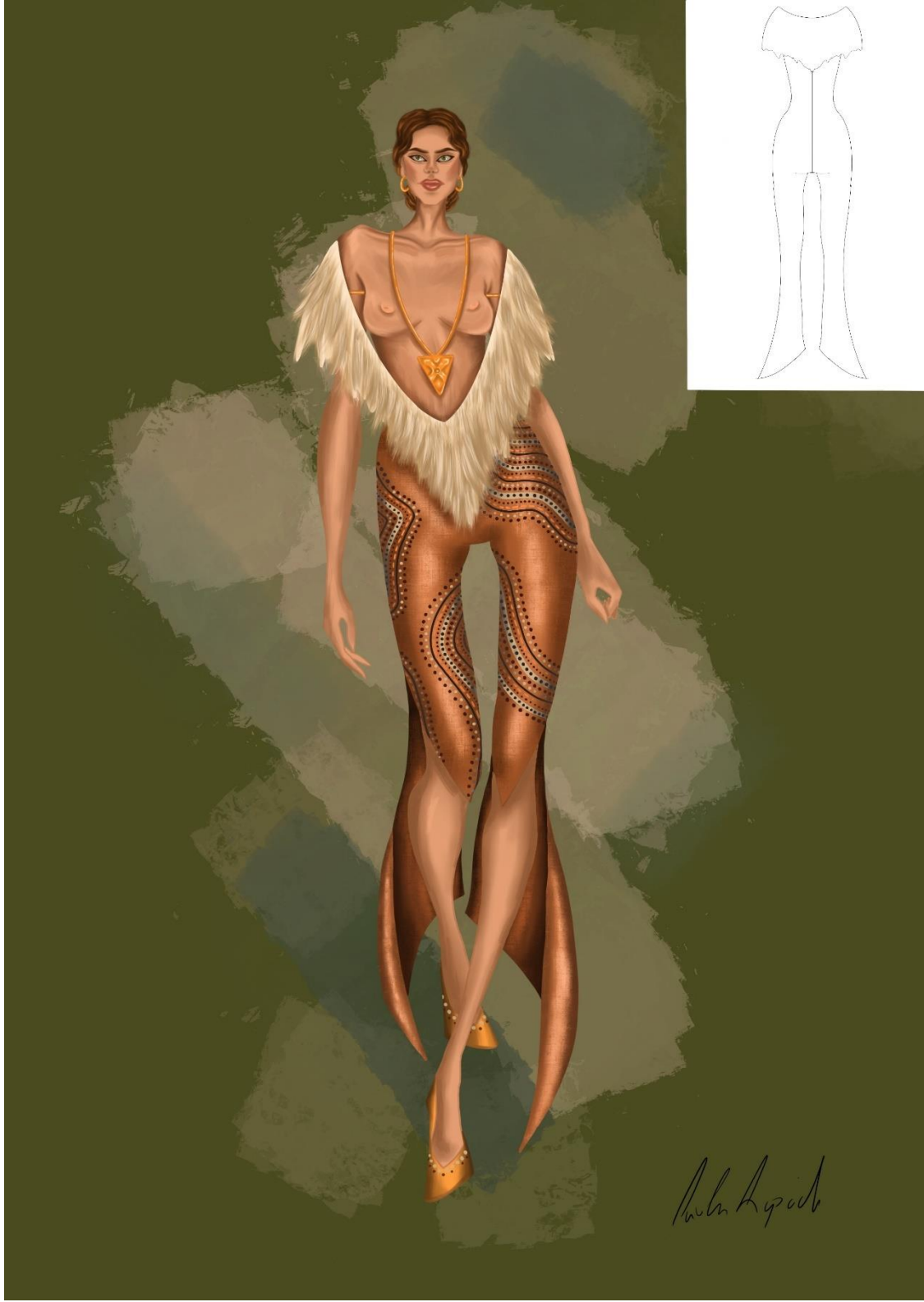
Slika 39. Model 1

Slika 40. Model 2

Slika 41. Model 3

Slika 42. Model 4

Slika 43. Model 5

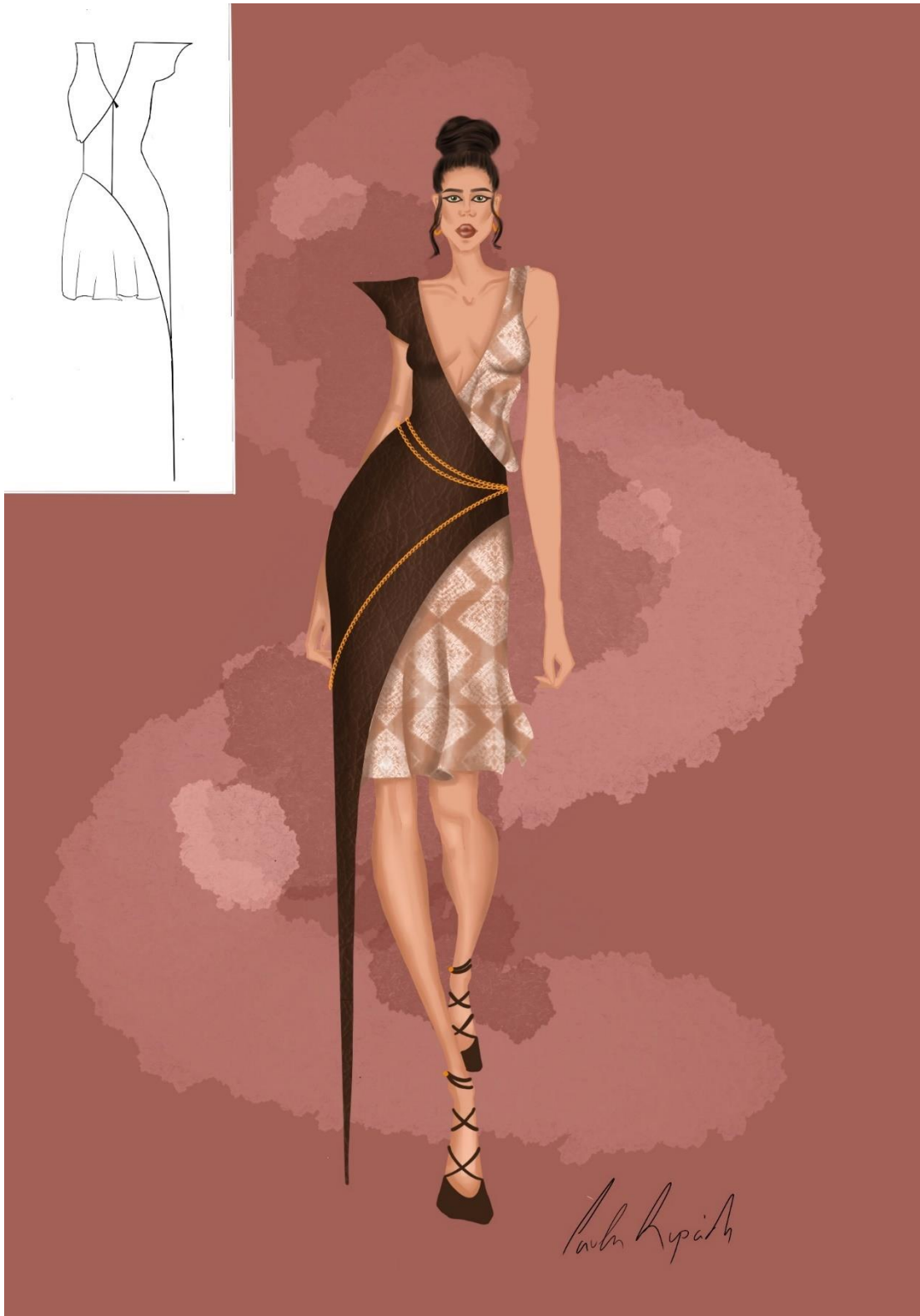

Slika 44. Model 6

Slika 45. Model 7

Slika 46. Model 8

Slika 47. Model 9

Slika 48. Model 10

6. ZAKLJUČAK

Kroz vizije modernih dizajnera i njihovu inspiraciju u bogatoj kulturnoj baštini, uspijevamo očuvati povezanost aboridžinske kulture na globalnoj razini. Pomoću spoja drevne tradicije i suvremenog dizajna ne dolazimo samo do mode koja je estetski privlačna, nego je i duboko simbolična. Na ovaj način modno izražavanje dobiva novu dubinu, s važnim porukama i kulturnim nasljeđem. U ovom radu možemo doći do zaključka da moda može služiti i kao sredstvo za očuvanje identiteta i kulture, te kao platforma za promicanje etničkih vrijednosti.

Visoka moda inspirirana aboridžinskom tradicijom ima potencijal kojim može mijenjati svijest u svijetu mode. Potičući poštovanje i slavlje u različitosti, identitetu, kulturi i održivosti.

7. Literatura

- [1] E. Blakemore, National Geographic: "Why Aboriginal Australians are still fighting for recognition", <https://www.nationalgeographic.com/culture/article/aboriginal-australians>, pristupljeno Rujan 2024.
- [2] C. Revolution: "Top Aboriginal Fashion Designers", <https://www.cocktailrevolution.net.au/aboriginal-fashion-designers/>, pristupljeno Rujan 2024.
- [3] Artlandish: "Aboriginal Dreamtime", https://www.aboriginal-art-australia.com/aboriginal-art-library/aboriginal-dreamtime/?srsltid=AfmBOoo77BcAa3pP4jTY5oV_nPhCxmirAzvXe8svBfxjNJK9VDH_r9IX, pristupljeno Rujan 2024.
- [4] » Norwood Secondary College: "Ancient Australia, Contact & Conflict", <https://library.norwood.vic.edu.au/c.php?g=947355&p=6863589>, pristupljeno Rujan 2024
- [5] Victorian Public Sector Commission: "Aboriginal and Torres Strait Islander culture and history", <https://vpssc.vic.gov.au/workforce-programs/aboriginal-cultural-capability-toolkit/aboriginal-culture-and-history/>, pristupljeno Rujan 2024.
- [6] M. L. A. Loi, Evolve Communities: "Impact of Colonisation on Indigenous Australians", <https://www.evolve.com.au/impact-colonisation-indigenous-australians/>, pristupljeno Rujan 2024.
- [7] Mbantua Gallery: "The Story Behind Aboriginal Body Art", https://mbantua.com.au/aboriginal-art-blog/the-story-behind-aboriginal-body-art/?srsltid=AfmBOoovJb40_KWZ8Eclhah4JAXg-4TZkh5qShddcO8k1fQ78bixo3J, pristupljeno Rujan 2024.
- [8] C. L. Rubiera, The Conversation: "A brief look at the long history of First Nations fashion design in Australia", <https://theconversation.com/a-brief-look-at-the-long-history-of-first-nations-fashion-design-in-australia-219328>, pristupljeno Rujan 2024.
- [9] J. Shah, Creative Native: "Understanding Colour in Aboriginal Art", https://creativenative.com.au/blogs/blog/understanding-colour?srsltid=AfmBOor8SGgpje6hWiBSHo9P_FgifdJiSW9wy0x57Bk3sC95dGlx0EuG, pristupljeno Rujan 2024.
- [10] UTS: "A brief look at the long history of First Nations fashion design in Australia", <https://www.uts.edu.au/news/tech-design/brief-look-long-history-first-nations-fashion-design->

australia, 2023. pristupljeno Rujan 2024

- [11] Aboriginal culture: "ABORIGINAL BODY ADORNMENT", <https://www.aboriginalculture.com.au/body-adornment/>, pristupljeno Rujan 2024.
- [12] Koory Hisory: "Traditional Aboriginal Clothing", <https://koorihistory.com/traditional-aboriginal-clothing/>, pristupljeno Rujan 2024.
- [13] National Museum Australia: "Tasmanian Aboriginal shell necklaces", <https://www.nma.gov.au/explore/collection/highlights/tasmanian-aboriginal-shell-necklaces>, Rujan 2024
- [14] E. Ruben, NIT: "Aboriginal art centre to be the first to present a solo show at Australian Fashion Week", <https://nit.com.au/25-04-2023/5718/aboriginal-art-centre-to-be-the-first-to-present-a-solo-show-at-australian-fashion-week>, pristupljeno Rujan 2024.
- [15] Grace Lillian Lee: "THE DREAM WEAVER COLLECTION", <https://www.gracelillianlee.com/>, pristupljeno Rujan 2024.
- [16] Indigenous Art Code:" Grace Lillian Lee", <https://indigenousartcode.org/member/grace-lillian-lee-iaartc00008259>, pristupljeno Rujan 2024.
- [17] Fashion Journal: "Award-winning Yuwaalaraay designer Julie Shaw explains the “many hands” behind her label", <https://fashionjournal.com.au/fashion/award-winning-indigenous-fashion-designer-julie-shaw-explains-the-many-hands-behind-her-label/>, pristupljeno Rujan 2024.
- [18] AUSTRALIAN FASHION COUNCIL: "Meet | Julie Shaw, MAARA Collective", <https://ausfashioncouncil.com/meet-julie-shaw-maara-collective/>, pristupljeno Rujan 2024.
- [19] VOGUE: "Indigenous Australian fashion designer Lyn-Al Young has created a limited-edition deodorant for NIVEA inspired by her silk designs", <https://www.vogue.com.au/beauty/news/indigenous-australian-fashion-designer-lynal-young-has-created-a-limitededition-deodorant-for-nivea-inspired-by-her-silk-designs/image-gallery/eb8929469a1e3566bc353d00712943fd>, pristupljeno Rujan 2024.
- [20] Kirrikin: "Welcome to Kirrikin", <https://kirrikin.com/pages/about-kirrikin>, pristupljeno Rujan 2024.
- [21] Brunold Software: "Db Weave", <https://www.brunoldsoftware.ch/dbw.html>, pristupljeno Rujan 2024.
- [22] Hrvatska Enciklopedija: "Tkanje", <https://enciklopedija.hr/clanak/tkanje>, pristupljeno Rujan 2024.
- [23] Narodni.net: "Korištenje tkalačkog stana i način tkanja na tkalačkom stanu",

https://narodni.net/koristenje-tkalackog-stana-i-nacin-tkanja-na-tkalackom-stanu/#google_vignette, pristupljeno Rujan 2024.

- [24] National Museum Australia: "Booka", pp. <https://www.nma.gov.au/exhibitions/defining-symbols-australia/booka>, pristupljeno Rujan 2024.
- [25] E. Ruben, NIT: "Kirrikin to dive more into workwear amidst showing at Melbourne Fashion Festival", <https://nit.com.au/12-03-2023/5250/kirrikin-to-dive-more-into-workwear-amidst-showing-at-melbourne-fashion-festival>, pristupljeno Rujan 2024.
- [26] A. Eksouzian-Cavadas, VOGUE: "Maara Collective's Julie Shaw on connecting to Country through design and how we can support Indigenous fashion now and forever", <https://www.vogue.com.au/fashion/news/maara-collectives-julie-shaw-on-connecting-to-country-in-through-design-and-how-we-can-support-indigenous-fashion-now-and-forever/news-story/f090d1a03cdd0e7ae589d295a0d1a765>, pristupljeno Rujan 2024.
- [27] ManualArt: "Australian Aboriginal man in traditional dress", <https://www.mutualart.com/Artwork/Australian-Aboriginal-man-in-traditional/BFE2F503218D2A4B8DFA3A76BC8CDE46>, pristupljeno Rujan 2024.
- [28] National Museum Australia: "Birregurra, Victoria", <https://www.nma.gov.au/learn/encounters-education/community-stories/birregurra>, pristupljeno Rujan 2024.
- [29] Power House Museum: "Influence of Aboriginal and Torres Strait Islander textiles on non-indigenous designers", <http://archive.maas.museum/hsc/paperbark/influence.html>, pristupljeno Rujan 2024.
- [30] Maps on the Web: "Map of Australian Indigenous Tribes", <https://mapsontheweb.zoom-maps.com/post/147081923129/map-of-australian-indigenous-tribes>, pristupljeno Rujan 2024.
- [31] V. b. I. Rodd, BBC: "Wayne Quilliam: Photographing the diversity of Aboriginal Australia", <https://www.bbc.com/news/av/world-australia-61033360>, pristupljeno Rujan 2024.
- [32] Cairn Art Gallery: "Artist Showcase | Grace Lillian Lee", <https://www.cairnsartgallery.com.au/art-artists/artist-showcase/grace-lillian-lee>, pristupljeno Rujan 2024.
- [33] Ikuntji artists: "About", p. <https://ikuntji.com.au/about/about/>, pristupljeno Rujan 2024.
- [34] Peppermint Magaz "Master Stroke: Ikuntji Artists Is Bringing Wearable Art to the World", <https://peppermintmag.com/ikuntji-artists-spoonflower/>, pristupljeno Rujan 2024.
- [35] Hatcher's Manor: "Local History", <https://www.hatchersmanor.com.au/history.html>, pristupljeno Rujan 2024.

[36] J. Patten, Koori Histoy: "Close up of designs being etched into a contemporary possum skin cloak", https://kooarihstory.com/traditional-aboriginal-clothing/cloak_003-2/, pristupljeno Rujan 2024.

[37] L. White, News: "How Vogue's first Indigenous cover model Elaine George paved the way for a new era", <https://www.abc.net.au/news/2022-05-06/indigenous-model-vogue-magazine-elaine-george-paved-the-way/101038714>, pristupljeno Rujan 2024.

[38] Worth Gallery: Aboriginal, <http://www.worthgallery.com/a-aboriginal.htm>, pristupljeno Rujan 2024.

[39] Depositphotos: "Australia aboriginal art", <https://depositphotos.com/vectors/australia-aboriginal-art.html>: depositphotos, pristupljeno Rujan 2024.

8. POPIS SLIKA

Slika 1. Aboridžani [1].....	1
Slika 2. karta Australije i predstavljajući aboridžanska plemena i njihov položaj [30].....	2
Slika 3. Bitka kod Parramatte. [35].....	3
Slika 4. Krupni plan dizajna urezanih u suvremeni ogrtač od kože oposuma [36].....	4
Slika 5. Pustinjska haljina (1982.) [29].....	4
Slika 6. Australski Aboridžin u tradicionalnoj nošnji, oko 1880. [27]	5
Slika 7. 'Yarruun Parpur Tarneen' poglavica plemena Moopoor', oko 1881. Državna knjižnica Viktorije [28].....	6
Slika 8. Reprodukcijski ogrtač od kože oposuma sakupljenog 1853. iz Maiden's Punta (Echuca), Victoria, izradili Yorta Yorta, Mutti Mutti i Boon Wurrung, Lee Darroch, Yorta Yorta i Dr. Treahna Hamm, 2005. Nacionalni muzej Australije [24].....	7
Slika 9. Krupni plan ogrtača Hunter Valley [12]	8
Slika 10. Ogrlica: Aunty Dulcie Greeno [13]	8
Slika 11. Vogueov prvi autohtoni model naslovnice, Elaine George otvorio je put novoj eri. [37]	9
Slika 12. Ikuntji Artists [33]	10
Slika 13. 2021. Grace Lillian Lee [32].....	10
Slika 14. Julie Shaw, Maara Collective 10. Kolovoz 2020. [26]	11
Slika 15. Lyn-Al in partnership [19].....	12
Slika 16. Tekstil bojan sa inspiracijom na Aboridžansku kulturu [19].....	12
Slika 17. Model nosi Kirrikin tijekom Melbourne Fashion Festivala. Autor fotografije: Tamati Smith [25]	13
Slika 18. Model nosi Kirrikin tijekom Melbourne Fashion Festivala. Autor fotografije: Tamati Smith [25]	13
Slika 19. Inspiracija za uzorak	14
Slika 20. Inspiracija za uzorak	14
Slika 21. Kompletna uzornica za prvi uzorak	15
Slika 22. Kompletna uzornica za drugi uzorak	15
Slika 23. Redosljed gaženja i raport boja potki prvog uzorka	16
Slika 24. Redosljed gaženja i raport boja potki drugog uzorka	16
Slika 25. Uvod u listove i brdo	16
Slika 26. Izrada uzorka na tkalačkom stanu.....	17
Slika 27. Završeni sampler sa povezanim rubovima.....	17
Slika 28. Bojanje prvog uzorka.....	18
Slika 29. Bojanje drugog uzorka.....	18
Slika 31. Prikaz valovitog efekta	19
Slika 30. Konačni rezultat.....	19
Slika 32. Model 1	20
Slika 33. Model 2.....	21
Slika 34. Model 3	22

Slika 35. Model 4.....	23
Slika 36. Model 5.....	24
Slika 37. Model 6.....	25
Slika 38. Model 7.....	26
Slika 39. Model 8.....	27
Slika 40. Model 9.....	28
Slika 41. Model 10.....	29

